

hatása a városépítészetben is megmutatkozik. Moszkvában eltakarították a régi Arbat környékének utolsó emlékeit is, az újjazdagok procc ízléstelenségét giccses színekkel megvilágított felhőkarcolók írják az égre. Szentpétervár lakossága viszont nem engedte elrontani a város Puskin által is csodált “szigorú szépségét” a 400 méteres Ohta-torronnyal, így az a történelmi belvárostól távol, egy külvárosban épülhetett csak fel.

A kötet első írásaiban a szerző geográfusi és szemiotikusi felkészültségét csodálhattuk meg, a második részben a filológusé a főszerep. A nyelvhasználat átalakítása épp olyan fontos egy új politikai hatalom számára, mint a tárgyi környezeté, és lényegesen olcsóbb. A Szovjetunióban mindenekelőtt kivették a keresztnévadás jogát az egyház kezéből, így terjedtek el az új rendszerre utaló olyan nevek, mint az *Energia*, a *Traktor*, valamint Lenin nevének többféle változata. Megtiltották a hivatalos érintkezésben a *goszpodin*, *goszpozsa* (úr’, ,hölgy’) megszólításokat, helyébe a *grazsdanin*, *grazsdanka* (,polgártárs/nő’) került, a katonai és munkahelyi kapcsolatokban pedig a *tovariscs* (,bajtárs’, ,elvtárs’). Ezek a megszólítások a társadalmi egyenlőséget kívánták sugallni.

Az ideológiai metaforák is a rendszer elfogadtatását szolgálták. Így vált a félelemkeltően erős “orosz medve” gyakori figurájává a politikáról szóló közbeszédnek és karikatúrának. A medve az oroszok számára korábban a vásárokon táncoló bumfordi állat képét idézte fel, a Szent Szergij kíséree pedig legendásan szelíd. Fenyegető országjelképént először az első világháború idején jelent meg a világsajtóban. Mint a medvén lovagoló Putyint megjelenítő grafikák mutatják, mára az elnöki hatalom jelképévé vált.

A forradalmakat és ellenforradalmakat szívesen választanak maguknak színes emblémát, zászlót. A múlt század húszas éveiben a vörösök, a bolsevikok győztek, de számos plakáton jelentek meg az egységes Oroszországért küzdő fehérek is a Sárkányölő Szent

György szimbólumként használt képével. Partizánként harcoltak a zöldeknek nevezett nem reguláris csapatok.

A képregénynek, ennek a vásári képmutogásra nyúlik vissza. Az orosz népi képek – a lubok – meséket és kalandos történeteket elevenítettek még, később a politikai humor eszközeivé is váltak. A kandúrt temető egerek meséjét aktualizálták 1925-ben egy morbid képregényben, amelyben a tetszhalott macska Lenin fejét viseli, az elbizakodott egerek pedig a trónkövetelőket, például Trockijét.

A könyvet a szerző a “jekatyerinoszlávi testvéreknek” ajánlotta. Ehhez a ma hivatalosan Dnyiprónak nevezett kelet-ukrajnai városhoz mély rokoni kapcsolatok fűzték. A tanulmánykötet megjelenésekor a városlakók súlyos orosz rakétatámadástól szenvedtek. Rájuk is gondoljunk, amikor kézbe vesszük Tóth Szergej könyvét, amely a benne foglalt hatalmas tudásanyag mellett emberséget is közvetít számunkra. Egy olyan emberét, aki két nyelvben és két kultúrában volt otthon, és nyitottnak bizonyult a kultúra egészére.

Huszár Ágnes

Philip Durrant – Anna Siyanova-Chanturia
– Benjamin Kremmel – Suhad Sonbul

Research Methods in Vocabulary Studies
[A szókincs tanulmányozásának kutatási módszerei]

Amsterdam: John Benjamins Publishing Company,
2022, 325 p.

ISBN 978 90 272 1109 5 (PB)

A szókincs nyelvismereti szerepének kutatása iránti fokozott érdeklődést az alkalmazott nyelvészeti kutatást végzők részéről mi sem mutatja jobban, mint az a tény, hogy 2022-ben két rendkívül fontos könyv is megjelent

erről a tudományterületről. Előbb a Paweł Szudarski és Samuel Barclay által szerkesztett *A szókincs elmélete, sematizációja és oktatása* c. szerkesztett tanulmánykötet¹, majd pedig az év második felében a jelen recenzió tárgyát képező monográfia. Míg Szudarski & Barclay szakkönyve elsősorban az alkalmazott nyelvészeti diszciplína kutatásában jártas, aktív kutatók számára készült kutatói igényű olvasmány, addig, nézetem szerint a jelen kötet, profilját illetően alapvetően kézikönyv státusú, amit egyúttal tankönyvként kívánatos alkalmazni. Erre utal az is, hogy szerzői minden egyes áttekintett tematikai egység végén a témához kapcsolódó olvasmány- és forráslistát adtak meg, ezzel is fokozva az olvasó tájékozottságát a tudományterületet illetően.

A könyv tartalma a szókincs kutatásának fő területeit felölelően négy részre, mégpedig a következőkre oszlik: a korpusznyelvészet, a pszicholingvisztika megközelítései, a szóképzés-volumenének és milyenségének tesztelés-alapú vizsgálata, valamint a szókincsoktatás és tanulás nyelvpedagógiai kérdései és módszerei. A hat részre osztott tematikai csoportok tárgyalásában különálló fejezetek foglalják az illető terület sajátosságainak, kulcsfogalmainak bemutatásával, a rá vonatkozó nyelvelméleti bázisú kutatások áttekintésével, kutatásának alapvető módszereivel és eszköztárával, valamint zárás-képpen egy-két kiemelt témakör problematikájának megvitatásával, melynek célja a tárgyalt kérdéskörhöz kötődően ismertetett szakfogalmak és módszerek összegző bemutatása, felhasználhatóságának jellege és lehetőségei. A könyv utolsó tematikai egységét képező záró fejezete összegzi a szókincs kutatásának bemutatott, komplex ismeretrend-

szere vizsgálatában együttműködő kutatók tevékenységének lehetőségeit és nehézségeit.

A bevezető jellegű I. rész (első fejezet – pp. 3–19) áttekinti a szókincskutatás alapfogalmainak rendszerét, különös tekintettel a szóismeret elméleti és alkalmazott nyelvészeti státusú vizsgálatában súlyponti szerepet játszó tényezők terminológiai bázisára. Ebben központi helyet kap a magát a *szó* nyelvi státusát illető ismeretek taglalása, különös tekintettel a szóismeret mélységi és átfogó jellegére, a nyelvhasználók nyelvezetében előforduló lexikai egységek – beleértve a lexikális tartalmi bázisúakat, a grammatikai-funkcionális szerepet betöltőeket és az ún. formulaikus kifejezéseket – típusánára és előfordulásuk megfigyelhető, azonosítható gyakorisági tényezőire, a nyelvi reprezentációs rendszer különféle szintjeiben játszott funkcionális szerepére, a nyelv lexikai organizációjának tartalmi és formai aspektusaira. Mindezek a tényezők valójában reprezentatív státusúak és relevánsak, ugyanakkor viszont nem kellő mélységben ágyazódnak be a nyelv átfogóan működő operatív rendszerét (rendszerét) komplex módon áttekintő vizsgálatok funkcionális szemléletű összességébe. Hiányolom az utalást a *szóság* interfész státusú funkcionalitására a nyelvi rendszer egészének működésében, a lexikalitás mentális reprezentációjának kérdéskörére, a lexikális szemantikai és pragmatikai státus párhuzamainak és eltéréseinek funkcionális, valamint szociolingvisztikai szempontú vizsgálatára (és vizsgálhatóságának megítélésére). Ennek kapcsán annak legalább felvetőleges említésére, hogy a mai napig igen kevés ismeret birtokában vannak a szókincs kutatói a mentális lexikon szervezetségéről, arról, hogy tulajdonképpen mi is tárolódik benne. Valóságismereti tények és tényezők, konceptuális alapú hierarchikus rendezettségben, szoros összefüggésben a meglévő, adott, vagy elsajátított kontextus-ismeretanyaggal, fogalmi sematizáció révén, szkriptális és tudáskeret alapú tárolással? Pusztán fogalmi alapon szervezett-e a mentális lexikon (ha egyáltalán beszélhetünk itt lexikális tárolásról), vagy valóban lexikális

¹ Az erről a tanulmánykötetről írt recenzióm a *Modern Nyelvoktatás*, 28(1) számában jelent (<https://ojs.elte.hu/modernnyelvok/article/view/4369>) meg (pp. 139–145).

nyelvi kapcsolatok tárolódnak benne (Jackendoff, 2021, p. 127)? Egyedi lexikális egységek miriádjaként, vagy már strukturált, konstrukciós kapcsolódások, akár kollokatív kapcsolatok formájában? Vagy talán utóbbiak már az egyéni nyelvhasználatban rögzült és konvencionalizálódott nyelvi formákhoz igazodó lexiko-pragmatikai döntések révén reprezentálódnak (Brandom, 1994)?

Ezeknek a területeknek, tényezőknek a tárgyalása jórészt kimarad a szakkönyvben bemutatott vizsgálatok skópuszából. Pedig alkalmazott nyelvészeti szemléletű tárgyalásuk nyelvelméleti státusú ismereteink jelenlegi szintjére támaszkodó módon igencsak időszerű lenne.

A II. rész (pp. 23–78) a szókincs-használat korpusznyelvészeti vizsgálatával foglalkozik. Rövid terjedelmű első egysége, a szakkönyv 2. fejezete (pp. 23–29), általános bevezetőt nyújt az olvasó számára a nyelvészeti adatbázisok számítógépes alapú használatáról. Meglepő olvasni a 23. oldalon azt a ma már ödivatúnak tartható deklarációt, mely szerint a korpusznyelvészeti inkább kutatási módszernek, semmint tudományos alapú diszciplínának minősül. Ezzel a nézettel a diszciplína prominens művelői ma már semmilyen módon nem érthetnek egyet. Ugyanakkor helytállóan mutatnak rá a szerzők arra a kurrens tényre, hogy napjaink korpuszfejlesztésében egyre nagyobb arányban szerepelnek az írott nyelvezetre épülő korpuszok mellett a szóbeli nyelvhasználatot reprezentáló lexikális adatbázisok, valamint a nyelvfejlődés tényeit regisztráló historikus korpuszok. A tematikai egység ugyancsak rendkívül rövid, mindössze hat oldalnyi 3. fejezete (pp. 31–36) a korpuszok validitását érintő, alapvetően elméleti státusú követelményeknek, a reprezentativitás, a szövegrepresentáció típusossága arányos megjelenítésének, a korpuszméret célirányos fejlesztésének, az annotáció funkciójának bemutatásával foglalkozik, rendkívül didaktikus tárgyalásmóddal. Ezt követően a szerzők egy hosszabb fejezetben (pp. 39–61) konkrét elemzéseken keresztül mutatják be

a korpusznyelvészeti elemzések metodikáját, különös tekintettel a lexikális anyag gyakorisági mutatóinak áttekintésére, Biber (2014) multidimenzióanalízis, a szövegrepresentáció típusosságát elemző kutatási eredményeinek ismertetésére, a tárgyalt adatkörök korpuszbéli szóródásának tényalapú felmérésére, tényszerűségi mutatóinak tárgyalására, az ún. konkordancia kontextuális viszonyú fogalmára és a korpusznyelvészeti elemzésben betöltött funkcionalitására. Mindezeket keresztül az olvasó megalapozott betekintést nyerhet a korpusznyelvészeti elemző tevékenység gyakorlatába. A fejezet 2.4 részegységében, főleg a lexikális reprezentáció gyakorisági mutatóinak tárgyalásában, sor kerül a feltárt adatok statisztikai státusú összevetésére és elemzésére. Ennek, az ebben fejezetrészben illusztratív módon történt bemutatása arányát tekintve megfelelő és az olvasó számára technikai tekintetben nem megterhelő. A korpuszvizsgálat ilyen irányú, egyre határozottabban teret nyitó kiterjesztését a statisztikai feldolgozás irányába a kurrens szakirodalomban megjelenő elemző munkákban számos esetben öncélúnak, pusztán technikai magamutogatásnak tartom. A fejezetet a korpuszfejlesztés technikai eszköztárának rövid bemutatása zárja. A korpusznyelvészeti tematikai egységet záró 5. fejezetben (pp. 63–81) a szerzők a textuális nyelvhasználat korpusznyelvészeti alapú megfigyelésének fontos tényezőit, a szövegek lexikális denzitásának mértékét, szóhasználati szofisztikáltságának természetét, diverzifikációjának fokát, a szójelentés sztenderdiszizáltságának vs. használati partikularizáltságának individuális jellegét, a poliszémia és a hypernímia fogalmát és lexikális, valamint textuális jellegét ismertetik. Ezt követően pedig a szóképzési listázás/listázhatóság szempontrendszerével foglalkoznak.

A könyv III. tematikai egysége (pp. 81–141) a szavak mentális reprezentációjával foglalkozik a pszicholingvisztikai megfigyelések, vizsgálatok keretében. A 6. fejezet (pp. 81–91) a pszicholingvisztika és a szókincs-kutatás kapcsolatrendszerét taglalja, főként a

szójelentés és formai reprezentáció felfogását, valamint a szóalkotás kérdéskörére koncentrálni a figyelmet, részben az anyanyelvi, de zömében a második nyelv szókincs-komponensére vonatkozóan. Ahogy azt a könyv bevezető fejezetében kifejtett kritikámban kifejeztem, ezen a területen érzek leginkább hiányokat a tárgyalásban. Ebben a fejezetben foglalkoznak a szerzők a mentális szótár fogalmkörével, főként szakirodalmi hivatkozásokkal. Csakhogy ismeretközlésük meglehetősen mechanikus. A mentális szótár elfogadott nézete szerint, benne tulajdonképpen a nyelvhasználati megjelenés kategóriális, formai és tartalmi reprezentációjához hasonló módon tárolódnak a szavak (pp. 84–88). Az utóbbi évek, sőt, évtizedek kognitív nyelvészeti kutatásainak eredményei azonban nem erről tanúskodnak. Szűkre szabott tárgyalásmódjából fakadóan nem ad számot a fejezet arról, hogy a szavak mentális tárolásának alapját a lexikalitás fogalmi kapcsoltságának módozatai, az ún. konceptuális szerkezetek (tudáskeretek, forgatókönyv bázisú ismeretek, háttértudás) viszonyrendszere és reprezentációja képezi, melyhez szorosan kapcsolódnak a fogalmi semantizáció folyamatai². A tárolás szintjeinek valid megismerése a jövő kutatásainak feladata. A jelenlegi ismereteink alapján bizonyos, hogy a lexikális tárolás színtezettsége nem csupán a felszíni reprezentáció formális és tartalmi-funkcionális összefüggőségében kódolt, hanem a mentális fogalmi sémák közti viszonyokban is megnyilvánul. A külsőleg reprezentált és a belsőleg tárolt lexikális viszonyok közti összefüggéseket mi sem bizonyítja kifejezőbben, mint az a kísérletekkel igazolt tény, hogy a tudáskeretek tartományába tartozó lexikális egységek emlékezete jóval erősebb a

kereten kívül esőekénél. Erre vonatkozóan a tematikai egység 8. fejezetében olvashatunk kísérletes bázisú kimutatásokat (pp. 107–111). Fontos, az L2 alkalmazott nyelvészet számára releváns kutatási programot képez a szavak krossz-lexikális aktivációjának/aktíválhatóságának vizsgálata (p. 89). Az ilyen vizsgálatok skópuszát célszerű lenne majd a jövőben annak kimutatásával, és keret-szemantikai, valamint lexikális pragmatikai elemzésével bővíteni, hogy a különféle nyelvrokonságban levő, vagy azon kívül eső nyelvekben milyen módon lexikalizálódnak, vagy maradnak lexikalizálatlanok a valóság megismerésére alapozott nyelvi reprezentáció szótárkomponensében a fogalmi ismeretek. Természetesen ezzel a kérdéssel a szerzők, rendelkezésükre álló szakirodalmi ismereteik hiányában, nem foglalkozhattak.

A 7. fejezet (pp. 93–106) a pszicholingvisztikai kísérletszervezés technikai elgondolásának kérdéseivel foglalkozik, köztük a kísérleti alanyok és a kísérletben vizsgált tételek optimális számával, a vizsgált valós vs. a nemlétező szóegységek viszonyával, a statisztikai elemzések technikai bázisával, a kérdőív alapú felmérések, valamint az előzetes próbafelmérések szerepével. A fejezet végén rövid terjedelemben tárgyalják a szerzők az Internet-alapú megközelítések bevonásának tényezőit a pszicholingvisztikai vizsgálatokba. Az ezt követő 8. fejezetben (pp. 107–130) pedig további vizsgálati módszereket ismertetnek: a reakcióidő mértékére, a szemmozgások megfigyelésére, a szóértéssel kapcsolatban mért agyi potenciálokra, valamint az írott és a beszélt nyelvhasználat közti eltérésekre vonatkozóan. Végezetül a 9. fejezetben (pp. 131–141) kerül sor a formulaikus nyelvhasználat verbális és írott nyelvi mintáiban történő megértési és produktív folyamatok vizsgálatának bemutatására.

A IV. tematikai szakasz (pp. 142–199) fejezetei a szótudás tesztalapú mérésével foglalkoznak. Köztük az első, a mindössze hat oldalnyi 10. fejezet (pp. 145–150) a tesztelés céljait és feladatait foglalja össze. Megállapít-

² A konceptuális szerkezetek közti viszonyrendszer kifejtésére vonatkozóan lásd Andor (1985) és Fillmore (1985) tanulmányát, Pustejovsky (1995) szeminaális jelentőségű monográfiáját, valamint Pinango (2021) könyvfejezetét.

ható, hogy a szókincs tesztelés alapú felméréssel leginkább a második nyelvre vonatkozóan foglalkoznak a kutatók, mind kutatói, mind pedig didaktikai szemszögből, zömében inkább a szókincs volumenének, terjedelmének, mélységének, a nyelvhasználatban betöltött funkcionális szerepének, milyenségének szempontjából. A vizsgálatok többnyire a szóegyedek készletének komponenciális, a megjelenési forma és a kifejezett jelentés kapcsolatának felmérésére, nem pedig a lexikális egységek pragmatikai potenciáljának, kollokációs sajátosságainak felbecsülésére irányulnak. Az egyén által elsajátított szókincs tesztelésében általában kevesebb figyelem irányul a szóhasználat gördülékenységének, kreatív természetű folyamatosságának (*fluency*) vizsgálatára. Szemléletes részét képezi az áttekintésnek Nation 2013-ban publikált multidimenzionális összesítése a szókincs differenciált összetevőiről.

A tematikai egység 11. fejezete (pp. 151–164) a szókincs-tesztelés kutatásának alapvető kritériumrendszerét tárgyalja. Ezek közül az első a mérés komplex alapú megbízhatóságot garantáló konzisztencia biztosítása, alapvetően Bachman & Palmer úttörő szerepű kutatásai alapján (1996). Emellett hangsúlyos szerepet játszik a tesztelési eredmények validált értékelése, értelmezése, a vizsgált anyag kellő mértékű itemizációja, formai és tartalmi szempontú megszerkesztése. A 12. fejezet (pp. 165–189) számos tesztelési módozat, típus elemző bemutatásán keresztül tárgyalja és értékeli ezeknek a követelményeknek a teljesítését/teljesíthetőségét. A tematikai szakasz záró, 13. fejezete (pp. 191–199) summarizálva áttekinti a tematikai szakaszban tárgyalt kulcsfogalmakat és elgondolásokat.

A következő, immár V. tematikai egység (pp. 200–269) a szókincs fejlődésének és fejlesztésének nyelvpedagógiai aspektusával foglalkozik. Első tétele, a könyv 14. fejezete (pp. 203–212), az L2-re vonatkozóan foglalkozik a rendkívül komplex témával, főként az oktatásra és a tanulás folyamatára koncentrált módon, Schmitt (2010) kutatásai

nyomán hangsúlyozva, hogy a szókincstanulás komplex folyamatában a szavak külső nyelvi reprezentációjának elsajátítása inkrementális abban a tekintetben, hogy komplex sajátosságait nem egyszerre és azonos sebességgel sajátítják el a nyelvtanulók. A fejezet tételei áttekintést nyújtanak a szókincsoktatás történetének szakaszairól és technikai módszereiről. Ezt követően a 15. fejezetben (pp. 213–230) a szókincselajátítás és elsajátítás kutatásának alapvető szempontrendszerét taglalják a szerzők. Kellő szakszerűséggel állapítják meg, hogy az experimentális és teszteléses vizsgálati mintákban használt alanyok száma nagymértékben függ a vizsgálati típustól, a céloktól és körülményektől, valamint a kísérleti alanyok L2 és esetlegesen L1 ismeretszintjétől, életkori és életviteli sajátosságaitól. Ugyancsak fontos a felmérésekben alkalmazott itemek száma, összefüggésben a szóanyag típusával, milyenségével (pl. literális vs. formulaszerűségével, tagoltságával). Fontos tényezőt képez a vizsgált szövegek típusa és kontextusa: természetes diskurzust képeznek-e az alanyok részéről, vagy pedig autentikus szövegforrások-e. Hiányolom azonban, hogy nem foglalkoznak a szerzők ebben a fejezetben a felmérések, kísérletek azonos körülmények közötti ismételt végrehajtásának paraméterével.

Szerves összefüggésben a 15. fejezetben tárgyalt szempontrendszerrel, a 16. fejezet (pp. 231–253) a szókincsfejlesztés és mérés módszertani palettájának ismertető értékelését veszi célba. Először a kísérleti módszerekkel, a pre- és poszt-tesztek megtervezésével és eredményességével foglalkozik, majd ezt követően tárgyalja a korrelációs módszerek, majd harmadikként a komputációs alapú modellek hatékonyságát. A fejezet utolsó szakaszában sor kerül konkrét esettanulmányok bemutatására. A tematikai egységet záró 17. fejezetben (pp. 255–269) a szerzők a szókincsfejlesztés kutatásának három területével, az audio-vizuális alapú szótanulás módszerével, az explicit módon tervezett szótanulás gyakorlatával, valamint

a szókincs ún. multikomponenciális alapú felmérésének újszerűségével foglalkoznak.

A szakkönyv VI., záró tematikai egysége (pp. 272–283) a négy tematikai egységben tárgyaltak közötti összefüggésekről, átfedésekről, az ezekkel kapcsolatosan felmerülő kutatói kérdések integrálhatóságáról fejt ki argumentációt. Ugyanakkor az argumentáció mellett nem tartalmaz arra vonatkozó elemző példabemutatókat.

Összességében kimondható, hogy Durrant, Siyanova-Chanturia, Kremmel & Sonbul szakkönyve átfogó módon tárgyalja az L2 szókincs elsajátításának és kutatásának metodikáit. Komplex ismeretanyaga hasznosan alkalmazható, ajánlható a második, illetve az idegen nyelv kutatásával foglalkozó és oktatói programjaiban résztvevő szakemberek, a doktori programokban részt vevő hallgatók számára. Ugyanakkor hiányolom belőle mindazoknak a jövő kutatómunkáját kijelölő perspektíváknak legalább felvetőleges szintű tárgyalását, amelyeket a könyv bevezető részéhez fűzött kritikámban kifejtettem. Szakkönyvi – tankönyvi profiljából fakadóan hasznos lett volna a szerzők részéről a könyv záró fejezetét követően egy szak kifejezési glosszárrium mellékelése, ezzel is megkönnyítve az olvasók tájékozódását a könyvben átfogóan tárgyalt ismeretekben.

IRODALOM

- Andor, J. (1985). On the psychological relevance of frames. *Quaderni di Semantica*, 6(2), 212–221.
- Bachman, L. F. & Palmer, A. S. (1996). *Language Testing in Practice: Designing and Developing Useful Language Tests*. Oxford University Press.
- Biber, D. (2014). Multi-dimensional analysis: A personal history. In Berber, S. T. & Veirano, P. M. (Eds.), *Multi-dimensional Analysis, 25 years on: A Tribute to Douglas Biber* (pp. xxix–xxxviii). John Benjamins.

- Brandom, R. B. (1994). *Making it Explicit*. Cambridge, Harvard University Press.
- Fillmore, C. J. (1985). Frames and the semantics of understanding. *Quaderni di Semantica*, 6(2), 222–254.
- Jackendoff, R. (2021). Lexical semantics. In Papafragou, A. & Trueswell, J. C. & Gleitman, R. L. (Eds.), *The Oxford Handbook of the Mental Lexicon* (pp. 126–150). Oxford University Press.
- Nation, I. S. P. (2013). *Learning Vocabulary in Another Language* (második kiadás). Cambridge University Press.
- Pinango, M. M. (2021). The structure of the lexical item and sentence meaning composition. In Papafragou, A., Trueswell, J. C. & Gleitman, R. L. (Eds.), *The Oxford Handbook of the Mental Lexicon*. Oxford University Press.
- Pustejovsky, J. (1995). *The Generative Lexicon* (pp. 561–582). The MIT Press.
- Schmitt, N. (2010). *Researching Vocabulary: A Vocabulary Research Manual*. Palgrave Macmillan.
- Szudarski, P. & Barclay, S. (2022). *Vocabulary Theory, Patterning and Teaching*. Multilingual Matters.

Andor József

Benson, Phil Language Learning Environments. Spatial Perspectives on SLA

Bristol: Multilingual Matters, 2021, 168 p.
ISBN 978-1-78892-489-4

Az, hogy a társadalmi, gazdasági és politikai folyamatok döntő módon alakítják, hogy a világ mely részein kik, mely nyelveket, milyen célból és miként tanulják, korántsem új keletű felismerés, mint ahogyan a környezet idegennyelv-tanulásában játszott szerepe iránti érdeklődés is messzire nyúlik vissza. A kérdés mégis különösen aktuális, hiszen az utóbbi évtizedek olyan (nemcsak meny-